

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 5 kwietnia 2001 r.

35083

RPO/374472/2001/VI/RZ

Pan
prof. dr hab. Marek SAFJAN
Prezes
Trybunału Konstytucyjnego

Szanowny Panie Prezesie

Pozwalam sobie przedstawić Panu Prezesowi problem jaki zarysowuje się w związku z wyrokami Trybunału Konstytucyjnego wydanymi w 5-osobowych składach orzekających, a dotyczących praw i wolności obywateli, a także konstytucyjnych wymogów prawa daninowego, w których to rozstrzygnięcia zapadły przy zgłoszonych zdaniach odrębnych dwóch sędziów składu orzekającego, przedstawiających diametralnie odmienną ocenę zaskarżonego prawa. Tak np. zdarzyło się w sprawie sygn. K. 15/98, w której zaskarżone były przepisy Ordynacji podatkowej, w części uprawniającej naczelnika urzędu skarbowego do żądania w sytuacji, gdy podatnik nie był podejrzany o popełnienie przestępstwa, bądź wykroczenia podatkowego - uchylenia tajemnicy rachunku bankowego o obrotach na tym rachunku, czy w sprawie sygn. K 32/99 dotyczącej konstytucyjności konstrukcji podatkowej w podatku VAT opartej o klasyfikację statystyczną nie istniejącą już w obrocie prawnym zawartą w zarządzeniach Prezesa GUS i w innych.

Wprawdzie art. 68 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U. Nr 102, poz. 643 z późn. zm.) przewiduje wydanie orzeczenia, które zapada przy zwykłej większości głosów, przy jednoczesnym dołączeniu zdań odrębnych, to jednak takie orzeczenia wywoływać będą następnie w praktyce sądowej oraz w życiu gospodarczym - wiele wątpliwości i mogą stać się przedmiotem krytyki (przykładowo: komentarz redakcyjny "Rzeczpospolitej" z dnia 4 kwietnia 2001 r. (nr 80), który głosi:

"Blizszy jest nam pogląd rzecznika praw obywatelskich i dwóch sędziów, którzy zgłosili votum separatum..." itd.).

Czy nie uważa więc Pan Prezes, że w sprawach w których w 5-osobowym składzie orzekającym zarysowuje się już we wstępnej fazie rozpoznawania sprawy wyraźna różnica w ocenie konstytucyjności zaskarżonego aktu prawnego, należałoby - z inicjatywy Pana Prezesa (art. 25 pkt 1 e ustawy) - przekazywać, ze względu na zawilosc rozpoznawanej materii, sprawę do rozpoznania przez pełny skład Trybunału? W takich przypadkach - nawet gdy w pełnym składzie pojawią się także zdania odrębne - orzeczenia nie będą narażone na zarzut, iż zapadły bez wykorzystania możliwości rozstrzygnięcia w sposób bardziej jednoznaczny.

Z wyrazami szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll